

3. Яким повинен бути механізм реалізації викладених пропозицій, тобто, хто, яка структура, підрозділ і яким чином повинні забезпечити цю ланку навчального процесу?

4. Які можуть бути додаткові статті фінансових витрат на впровадження в життя викладених пропозицій?

5. Яким чином мінімізувати фінансові витрати навчального закладу?

В процесі реалізації запропонованого механізму виробничої практики студентів можуть викликати й інші питання. Зрозуміло, що змінювати щось звичне важко, бо завжди є страх перед невідомим. Та життя вимагає шукати виходи навіть із безвихідних ситуацій. Звичайно, запропоновану філософію було б значно легше і швидше запровадити для всіх студентів України при сприянні Уряду України за умови розробки загальнодержавної «Концепції розвитку вітчизняного виробництва розвитку вітчизняного виробництва», що забезпечило б створення великої кількості нових робочих місць.

Л. Ф. Єжова, канд. екон. наук, доц.,
С. Ф. Лазарева, канд. екон. наук, проф.,
кафедра інформаційного менеджменту

ЗВ'ЯЗОК ДИСЦИПЛІН МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ІЗ ЗАДАЧАМИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Практична спрямованість підготовки інформаційних менеджерів досягається шляхом поєднання власне практики майбутніх ІТ-менеджерів із максимальним включенням елементів живого, реального професійного середовища до навчальних дисциплін.

В ІТ-галузі кадрова проблема має специфічний характер, на що є багато причин. Класична фраза «хто володіє інформацією, той володіє світом» на рівні підприємства набуває дещо іншого забарвлення. Тому ІТ-спеціаліста (майбутнього володаря інформації про фірму) шукають обережно, прискіпливо, як правило, у три етапи: по-перше, визначають засоби пошуку кандидатів (через співробітників, друзів, знайомих, через спеціалізовані видання, на конференціях тощо); по-друге, проводять попередній відбір (співбесіди, анкетування, тестування тощо) для визначення психологічних якостей, переваг і недоліків; по-третє, признача-

ють випробувальний термін для визначення професійних якостей. Якщо студент у процесі навчання сам знайшов роботу за фахом, то його головним завданням буде збирання інформації для виконання індивідуальних завдань по дисциплінах магістерської програми та для написання дипломної роботи. Якщо студент-практикант пройшов другий етап, то термін практики дозволяє керівництву об'єкта зробити певні висновки щодо його професійного рівня та його подальших перспектив.

Яким чином навчальний заклад може впливати на цей процес, необхідно точно визначити, оскільки саме він є основним джерелом постачання спеціалістів вищого рівня на ринок праці. Розглянемо процес поетапно.

На першому етапі університет повинен знаходити об'єкти — бази практики, які є передовими у своїй галузі, мають певний досвід роботи з практикантами, розуміють їх задачі, можуть правильно скоригувати їх дії, з найбільшою ефективністю використати час практики для студентів і для самої фірми, ознайомити їх із своїм досвідом роботи. Але студенту надається можливість самому знайти місце практики відповідно до своїх професійних інтересів і спрямованості. Такий пошук вимагає від нього мобілізації своїх кращих здібностей і, що найголовніше, готує студента до реального пошуку роботи після отримання диплому. Під час пошуку дуже широко використовується Інтернет, а також інформація про потенційні місця практики, яка є на кафедрі. До речі, закордонні ВНЗ не шукають і не надають бази практики для своїх студентів, вони самі повинні пропонувати свої послуги профільним фірмам.

Студенти із заздалегідь підготовленими резюме шукають цікаву для себе фірму і намагаються зацікавити собою її представника. Зазвичай студенти контактують не з одним, а з 5—7 потенційними роботодавцями, щоб збільшити ймовірність успіху, адже хороші фірми приваблюють значно більше претендентів, ніж можуть прийняти. Тому конкурс для претендента подеколи буває досить жорстким, із урахуванням його професійних знань і умінь, характеру та вміння поводити себе. Пройшовши через це, майбутній IT-менеджер краще підготовлений до реалій життя і значно легше сприймає пошук роботи після отримання освіти.

На другому етапі фірма (якщо вона має на меті в подальшому працевлаштувати практиканта) робить свій вибір. Цікаво, що значна кількість компаній більше звертає увагу на особистісні характеристики студента, його здатність до творчої діяльності,

саморозвитку, ніж на середній бал у заліковій книжці. Особливо це стосується консалтингових і проектноорієнтованих компаній.

Звичайно, студент — це сформована особистість, яка вже має свої переконання, уявлення про добро і зло, чесність і порядність. Але ми зобов'язані навчити його праці в колективі, колективній і особистій відповідальності, створенню і підтримці сприятливого психологічного клімату, вмінню реально оцінювати свої і чужі можливості, правильному розподілу праці та оцінці її результатів для отримання найбільшого синергетичного ефекту, формуванню та ранжуванню цілей, способів і засобів їх досягнення. Оскільки рано чи пізно випускник ВНЗ обійматиме керівну посаду певного рівня, він буде вимушений вирішувати ці проблеми. Це важливо саме у наш час, оскільки соціальні напрямки розвитку суспільства набувають все більшої ваги.

Навчати цьому можна в різних спеціальних курсах, а також у межах всіх дисциплін магістерського рівня відповідно до Ухвали Вченої ради КНЕУ «Про удосконалення роботи з підготовки фахівців на магістерському рівні» від 3.11.2005 р., де передбачається саме розподіл компетенцій на три категорії: інструментальні, міжособистісні та системні.

Третій етап майже цілком залежить від ВНЗ.

Зв'язок дисциплін магістерського рівня із задачами на базах практики реалізується через виконання студентами індивідуальних завдань з кожної дисципліни. Завдання побудовані таким чином, щоб студент зрозумів, наскільки теоретичні питання тісно пов'язані з практичною діяльністю об'єкта — бази практики, щоб, у разі відсутності на фірмі застосування певних теоретичних досягнень і передового досвіду інших підприємств галузі, студент міг чітко сформулювати свої пропозиції щодо їх впровадження у діяльність об'єкта. Це сприяє і визначенню тих знань, яких не вистачає для вирішення практичних задач. Індивідуальні завдання побудовані за принципом спадкоємності дисциплін професійного циклу, щоб кожна проблема була висвітлена з різних точок зору, що сприяє розвитку системного підходу до її вирішення, розвитку концептуального погляду, вмінню відрізняти головні та другорядні проблеми, підвищенню професійного рівня студента.

Результати виконання таких завдань найчастіше використовуються при написанні дипломних робіт, що одразу ж підвищує їх практичне значення і схвально сприймається керівництвом бази практики.

Наблизити теоретичні знання до задач практики дозволяють тренінги з відповідних дисциплін. Аналіз результатів тренінгу з

дисципліни «Управління проектами інформатизації» показав, наскільки більш реальними і корисними стали теоретичні знання у поєднанні з навичками. Індивідуальні завдання по тренінгу з окремих дисциплін можуть виконуватись на реальних даних проєктів, у яких студенти беруть безпосередню участь, що може скласти основу дипломної магістерської роботи, підвищити її практичну цінність.

Що ж стосується включення елементів реального професійного середовища в навчальні курси, то, найбільш цікавими є так звані *guest-speakers* — запрошені представники реального бізнесу, які в ході планового заняття з курсу висвітлюють те чи інше його питання, зрозуміло, із залученням свого особистого досвіду, розповідають про роботу своєї організації та відповідають на запитання студентів. Зокрема такі контакти постійно відбуваються з представниками таких компаній, як КВАЗАР-МІКРО, ГЕММА, ІНФОПЛЮС, Воля-кабель та ін., де наші студенти проходять практику, а деякі працюють.

Треба відзначити, що бази практики достатньо різнотипні, не всі готові сприймати інноваційні знання, з якими приходять до них студенти. Ми повинні рахуватися із тим станом розвитку підприємств — баз практики і диференційовано пропонувати їм впроваджувати нові теоретичні досягнення. Тому ми вважаємо, що треба збільшити спектр дисциплін магістерського рівня з урахуванням нових потреб і вимог виробництва.

Саме у дисциплінах магістерського циклу можна своєчасно врахувати динамічність інформаційної галузі. Оскільки зміни інформаційних продуктів, послуг і технологій відбуваються якщо не щомісяця, то протягом півроку точно, враховувати ці зміни можна і в дисциплінах бакалаврського рівня, але до п'ятого курсу вони встигнуть застаріти і все одно потребуватимуть нового коригування.

Отже, головне, чому треба навчити студентів, це вміння навчатися, вміння відчувати інновації і відповідно коригувати свої знання, адаптувати їх до нових умов, не боятися нового, не триматися за старе, звичне, не стояти на місці. Вони повинні бути готові не боятися вчитися все життя. Це стосується всіх галузей, а особливо тих, які активно використовують інформаційні технології.

Пропозиції

Відновити виробничу практику після третього курсу, що дозволить досягти вищого рівня підготовки до вибору та сприйняття дисциплін магістерського рівня.

Відновити випускню бакалаврську роботу, що підвищить і рівень підготовки і захисту магістерської дипломної роботи.

Розширити перелік вибіркових дисциплін магістерського рівня з метою кращого врахування динамічних потреб сучасного бізнесу.

Н. І. Завідонова,
В. А. Лобанова,
старші викладачі,
кафедра іноземних мов ф-ту маркетингу

РОЗРОБКА МОДЕЛІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У СФЕРІ БІЗНЕСУ

Викладання іноземної мови в групах, де студентами є майбутні спеціалісти в сфері бізнесу, обумовлене специфікою та професійною направленістю навчального процесу.

Виконання цілей та завдань, що стоять перед викладачами, стає успішним за наявності спеціальної програми, відповідних технічних засобів, виборі ефективних заходів та методів навчання, та, безсумнівно, творчого підходу самого викладача, його вміння використовувати зацікавленість студентів до вивчення іноземної мови та прагнення оволодіти навичками ділового спілкування.

Дуже великого значення в цьому відношенні набуває ретельний відбір матеріалів-текстів, на базі яких мається проводитись процес викладання. Важливо, щоб студенти не лише отримали інформацію цікаву та корисну з точки зору їх майбутньої професії, але й розглядали б проблемні запитання за вивченою тематикою, що стимулювали б аудиторію до полеміки. Тоді виникає природне середовище для активізації тематичної лексики, розвиток монологічного та діалогічного мовлення, формування навичок ведення полеміки та дискусій в професійній сфері.

Досвід роботи в таких групах показує, наскільки ефективним та корисним в цьому відношенні є регулярне використання поточних матеріалів преси, як наприклад, журналу The Economist, газети Financial Times, матеріалів іноземних ЗМІ, взятих з Інтернету. Студентам, що готуються до праці в сфері бізнесу, необхідно систематично знайомитись з зі свіжими публікаціями — результа-